

จันทบุรี: จากห้วงคำนึงคิดถึงบ้านสู่งานจิตรกรรมบนผ้าใบ

Chanthaburi: From Thinking of Home to Creating Oil Painting on Canvas

พิพัฒน์ บุญอุทัย¹

Pipat Boonapai

Article History

Received: July 8 2020

Revised: July 21, 2020

Accepted: July 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาและถ่ายทอดความสำคัญของความคิดถึง ความรัก ความอบอุ่นภายในครอบครัวในแง่ของจิตวิญญาณและความผูกพันระหว่างบุคคล วิเคราะห์และตีความเพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ 2. ศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบที่ถ่ายทอดจากประสบการณ์ของศิลปินในยุคสมัยต่าง ๆ 3. สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบที่ถ่ายทอดความรู้สึกออกมาจากประสบการณ์ตรง

“จันทบุรี: จากห้วงคำนึงคิดถึงบ้านสู่งานจิตรกรรมบนผ้าใบ” เป็นผลงานวิจัยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากความตั้งใจที่สะท้อนให้เห็นถึงความรัก ความสำคัญและความผูกพันของครอบครัว โดยถ่ายทอดเรื่องราวของวิถีชีวิตความเป็นอยู่และ อัตลักษณ์ของคนในครอบครัวที่เป็นคนพื้นถิ่นในจังหวัดจันทบุรี ผ่านผลงานจิตรกรรมบนผืนผ้าใบ

กระบวนการวิจัยเริ่มจากการศึกษาแนวคิดและการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินในลัทธิเรียลลิสม์และลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ซึ่งทั้งสองลัทธินี้สะท้อนให้เห็นแนวคิดของศิลปินในการนำเสนอผลงานออกมาในรูปแบบความเป็นจริง แสดงออกถึงความรู้สึกและบอกเล่าถึงวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนในช่วงเวลานั้น ๆ โดยแนวคิดดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับงานของผู้วิจัยที่ต้องการสะท้อนภาพวิถีชีวิตของผู้คนในครอบครัวและวิถีชีวิตที่ตนเองได้ประสบตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีจิตวิทยา ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ มาเป็นตัวช่วยวิเคราะห์อารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับครอบครัว ทั้งความรู้สึกคิดถึงและความรัก จากการศึกษาทฤษฎีดังกล่าวผู้วิจัยพบว่า ความรู้สึกรักและคิดถึงเป็นเพียงกระบวนการหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและยึดติดอยู่กับมัน เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและสร้างความสบายใจ แต่ในความเป็นจริงแล้วมนุษย์ไม่ได้คำนึงว่าความรู้สึกสบายใจนั้นไม่สามารถดำรงอยู่ได้ตลอดไปจึงทำให้ผู้วิจัยเข้าใจกระบวนการความคิดที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้และได้ถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกสู่ผลงานจิตรกรรมบนผืนผ้าใบออกมาทั้งหมด 14 ภาพ โดยแต่ละภาพแบ่งช่วงเวลาในการค้นคว้าออกเป็น 4 ช่วง เริ่มจากช่วงที่ 1 ค้นหาอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของคนไทย ช่วงที่ 2 ค้นหาหลักความคิดเกี่ยวกับความไม่คงทนของ

¹ สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department of Visual Arts Faculty of Fine and Applied Arts Chulalongkorn University

*Corresponding author Email: Pipat0188@gmail.com

งาม ช่วงที่ 3 สะท้อนวิถีชีวิตของชาวช่องผ่านภาพของบุคคลในครอบครัว ช่วงที่ 4 ถ่ายทอดผลงานเกี่ยวกับภาพของบุคคลในครอบครัวโดยมีความรักและความคิดถึงเป็นส่วนประกอบ

คำสำคัญ: จันทบุรี ชาวช่อง จิตรกรรม อัตลักษณ์ เรียลลิสม์ อิมเพรสชันนิสม์ จิตวิทยา

Abstract

The objectives of the research and development are 1. to study and demonstrate the significant of nostalgia, love, and family warmth in terms of soul and a deep bond by analyzing and interpreting in order to create a painting on canvas. 2. to study the creating of painting on canvas that being transmitted nostalgia by artist's experience from several period of time. 3. to create a painting on canvas which convey own feeling from direct experiences.

Chanthaburi: From thinking of home to creating oil painting on canvas is the research that being inspired by family determining to demonstrate their love and deep bond. The paintings demonstrate the way of life and identity of those local Chanthaburi through canvas paintings.

The research process starts from studying through the thought and creation of realist and impressionist artist, which they show their thought and way to demonstrate their work in realistic. Realism demonstrates realistic feelings and daily routines of people at that time which it conforms my research that show way of life through family members and also a researcher way of life which have been experiencing since the young age. Furthermore, the researcher does include Sigmund Freud theory in order to help analyzing regarding emotion and feeling toward family, whether it is the feeling of missing or love. According to what the researcher has studied the theory, the feeling of love and missing are just a process which is built by human being and we get stuck with it in order to hold it as an anchor in life and to comfort ourselves. Yet in the realistic, human has not realized that comfortableness is not last long, therefore after understanding the process, the researcher demonstrates the thought and feeling through canvas painting in the total of 14 art works. There are 4 part of the series, the first part is to research for identity and way of life of Thai. The second part, is to research for thought about beauty and impermanence of beauty. The third part to demonstrate way of life of Chong tribe through researcher's family member. The fourth part, to demonstrate the paintings through family member and put the feeling of love and missing as a part of the paintings.

Keywords: Chong, Painting, Identity, Realism, Impressionism, Psychology

บทนำ

ปัจจุบันครอบครัวของชนชาวไทย เกิดการเปลี่ยนแปลงตามยุคโลกาภิวัตน์ ต้องปรับตัวให้ดำเนินชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางความเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เปลี่ยนจากครอบครัวใหญ่ในอดีตมาสู่ครอบครัวเดี่ยวในปัจจุบันที่แยกออกจากครอบครัวใหญ่เพื่อมาสร้างครอบครัวใหม่ของตนเอง เนื่องมาจากการย้ายถิ่นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ มุ่งสู่ความเจริญทางวัตถุ หลีกหนีรากเหง้าที่เติบโตขึ้นมาเพื่อความเจริญก้าวหน้าของชีวิตและจำเป็นต้องประกอบอาชีพในเมืองใหญ่จนบางครั้งทำให้หลงลืมถิ่นฐานที่เติบโตมาและลืมความเป็นอยู่ในรูปแบบของครอบครัว

คำว่า ครอบครัว ก่อกำเนิดมาจากความรัก ความอบอุ่น ความสามัคคีปรองดอง และการเข้าใจซึ่งกันและกัน ครอบครัวเป็นเสมือนพื้นที่ที่คอยบรรเทาอาการเหนื่อยล้าทั้งทางใจและทางกาย กำลังใจจากครอบครัวเป็นเสมือนยาชูกำลังชั้นดีที่ทำให้เราสามารถต่อสู้และฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ เมื่อเกิดความท้อแท้และสิ้นหวัง ครอบครัวจึงนับว่าเป็นแหล่งพลังงานที่ดีที่สุดและแม้ว่าในปัจจุบันสภาพสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปแต่บทบาทของความเป็นครอบครัวในการมอบความรัก ความอบอุ่น การสนับสนุนและช่วยเหลือซึ่งกันและกันยังคงอยู่เสมอ

ข้าพเจ้าเกิดในครอบครัวชาวนาน ที่มีภูมิภานาอยู่ในจังหวัดจันทบุรี ได้พำนักอาศัยมาตั้งแต่เยาว์วัยจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่นั้น ผลงานจิตรกรรมชุด “จันทบุรี: จากห้วงคำนึงถึงบ้านสู่งานจิตรกรรมบนผ้าใบ” นี้จึงเกิดจากความตั้งใจที่จะถ่ายทอดให้เห็นถึงความสำคัญและความผูกพันที่ผ่านมา ในมุมของความเป็นครอบครัวที่แฝงไปด้วยความสุขและความอบอุ่นทุกครั้งที่คำนึงถึงบ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและถ่ายทอดความสำคัญของความคิดถึง ความรัก ความอบอุ่นภายในครอบครัวในแง่ของจิตวิญญาณและความผูกพันระหว่างบุคคล วิเคราะห์และตีความเพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ
2. เพื่อศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบที่ถ่ายทอดออกมาจากประสบการณ์ของศิลปินในยุคสมัยต่าง ๆ
3. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบที่ถ่ายทอดออกมาจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย

นิยามคำศัพท์

ชาวช่อง หมายถึง ชนเผ่าโบราณอีกเผ่าหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ ออสโตร-เอเชียติก (Austro-Asiatic) ตระกูล มอญ-เขมร มีภาษาพูดของตนเองคือ ภาษาช่อง นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรมประเพณีเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่า

จิตรกรรม หมายถึง ศิลปะประเภทหนึ่งในทัศนศิลป์ เกี่ยวกับการเขียนภาพวาดภาพ รูปภาพที่เขียนหรือวาดขึ้น

อัตลักษณ์ หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้

เรียลลิสม์ หมายถึง ลัทธิที่มีแนวคิดและการสร้างงานโดยยอมรับสภาพความจริง เป็นความจริงที่มองเห็นได้และพิสูจน์ได้

อิมเพรสชันนิสม์ หมายถึง ความรู้สึกประทับใจของมนุษย์จากสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าใจ

จิตวิทยา หมายถึง วิชาว่าด้วยจิตหรือวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งว่าด้วยปรากฏการณ์ พฤติกรรม และกระบวนการของจิต

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาแนวคิดและผลงานของศิลปินจากลัทธิเรียลลิสม์และลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ จากนั้นศึกษาทฤษฎีจิตวิทยาของซิกมันด์ ฟรอยด์ เพื่อวิเคราะห์อารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับคนในครอบครัว จากนั้นค้นคว้าและทดลองโดยถ่ายทอดผลงานออกมาเป็นภาพของบุคคลใกล้ชิด คือ รุ่นพี่ เพื่อน และคนในครอบครัว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบที่ถ่ายทอดออกมาจากความคิดถึง ความรัก และความอบอุ่นภายในครอบครัว
2. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบของจิตรกรรมเหมือนจริง สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อในเรื่องของสถาบันครอบครัวอันเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของชนชาวไทย
3. สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลไปต่อยอดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบที่หลากหลายต่อไปในอนาคต

แนวคิดและทฤษฎี

1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศิลปะลัทธิเรียลลิสม์ (Realism art)

คำว่าเรียลลิสม์ (Realism) หรือสำนึกนิยม หมายถึง ลัทธิที่มีแนวคิดและการสร้างงานโดยยอมรับสภาพความจริง เป็นความจริงที่มองเห็นได้และพิสูจน์ได้ ในทางศิลปกรรมหมายถึง ผลงานที่เป็นความจริงทั้งเรื่องราวเนื้อหาและรูปแบบ ในทางภาษาไทย ได้มีผู้บัญญัติศัพท์ไว้ว่า สำนึกนิยม สัจธรรมนิยม อัตถนิยม หรือประจักษ์นิยม แต่ในที่นี้ขอใช้คำว่า “เรียลลิสม์” ศิลปินเรียลลิสม์คัดค้านการนำผลงานในอดีตมาปฏิบัติใหม่ พวกเขาไม่เห็นด้วยกับพวกนีโอคลาสสิกที่พยายามนำเอาของเก่ามาสร้างใหม่ ในขณะเดียวกันก็ไม่ชอบปฏิกิริยาตนเองหรือหันหน้าไม่กล้าสู้กับสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในสังคมมนุษย์ จนต้องมาสร้างโลกแห่งความฝันจินตนาการส่วนตนเหมือนดังเช่นศิลปินโรแมนติกรกระทำกัน ศิลปินเรียลลิสม์เสนอแนวปฏิบัติที่มีจุดมุ่งหมายแสดงถึง “ความจริง” ในสรรพสิ่งทั้งหลายที่เป็นอยู่ ต้องการสร้างผลงาน ที่นี้และเดี๋ยวนี้ (Here and now) โดยไม่จำเป็นต้องอ้างอิงอดีตหรือแม้แต่หลักตาคิดฝัน ศิลปินเรียลลิสม์จะรวบรวมปัญหาการสร้างสรรค์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้กับหลักทฤษฎีใหม่ ทฤษฎีใหม่นี้มีพื้นฐานอยู่บนการสังเกตสรรพสิ่งทั้งหลายที่ประจักษ์กับสรรพสิ่งที่แวดล้อม (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2558)

ช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีสิ่งประดิษฐ์ที่ส่งผลกระทบวงการศิลปะ คือ กล้องถ่ายภาพตาแกร์โรไทป์ (Daguerreotype) ที่ประดิษฐ์โดยศิลปินชาวฝรั่งเศส ชื่อ หลุยส์ ตาแกร์ (Louis Jacques Mande Daguerre, ค.ศ. 1787-1851) ศิลปินเริ่มหันเหความสนใจจากภาพวาดที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ไปสนใจภาพบันทึกความจริงในธรรมชาติ ความจริงในสังคมเป็นการสนใจในสิ่งที่มองเห็นมากกว่าจินตนาการ ศิลปินนิยมวาดภาพที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ มีความสนใจปัญหาสังคม ไม่ชอบงานแบบเพื่อผินเลือนลอยตามอารมณ์ จุดเด่นของศิลปะแบบสำนึกนิยม คือ วาดภาพที่เป็นเรื่องราวที่ตนเคยเห็น ถ่ายทอดชีวิตความเป็นอยู่ ที่แท้จริงของสังคมและปัญหาต่าง ๆ ทำทุกอย่างเพื่อให้การช่วยเหลือสังคมและรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนทำลงไป สร้างงานศิลปะเพื่อถ่ายทอดเรื่องจริง ความถูกต้อง ความงดงามในมุมมองที่ชัดเจน (พิบูล ไวจิตรกรรม, 2559)

1.1.1 ศิลปินในลัทธิเรียลลิสม์

1.1.1.1 คูเบต์ (Gustave Courbet) เป็นศิลปินชาวฝรั่งเศส เป็นลูกของครอบครัวชาวนาชนชั้นล่าง เขาได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้นำของลัทธิเรียลลิสม์อย่างแท้จริง เนื่องจากเขาแสดงปรากฏการณ์ความจริงในผลงานจิตรกรรมของเขาอย่างเชื่อมั่นและชัดเจน เขาเริ่มต้นทำงานศิลปะด้วยการลอกเลียนผลงานต่าง ๆ ของศิลปินชื่อดัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานของศิลปินชาวดัตช์อย่างแรมบรันต์ (Rembrandt Harmenszoon van Rijn) คูเบต์มีความเชื่อว่า การนำเสนอเรื่องราวในงานศิลปะนั้น จะต้องนำเสนอสิ่งที่เคยเห็นและเกิดขึ้นจริงเท่านั้นถ้าศิลปินวาดรูปสิ่งที่ไม่เคยเห็น ภาพวาดจะมีความสวยงามได้อย่างไร นอกจากการวาดภาพแล้วเขามีความสนใจเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในยุคนั้น ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจสำคัญให้เขามักจะนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตคนชนบทและชนชั้นต่ำ

1.1.1.2 มิลเลต์ (Jean Francois Millet) เป็นศิลปินชาวฝรั่งเศสที่มีฝีมือการวาดภาพเหมือนระดับดีเยี่ยมคนหนึ่ง ช่วงแรกนั้นเขายังไม่ได้วาดภาพตามแนวทางเรียลลิสม์ มิลเลต์เริ่มต้นด้วยการวาดภาพเหมือนบุคคล ศาสนา ภาพทิวทัศน์ทั่ว ๆ ไป ก่อนที่เขาจะหันมาวาดภาพแนวเรียลลิสม์ ในช่วงปี ค.ศ. 1848 เป็นต้นมา เขามักจะถูกจดจำในฐานะของศิลปินที่ชอบวาดภาพเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวนา เพราะว่าเป็นสมัยนั้นชาวนามักจะถูกรังแกจากพวกชนชั้นสูงหรือเจ้าของที่ดินที่ขูดเอารีดบีบ มิลเลต์จึงต้องการนำเสนอความจริงอันน่าหดหู่เช่นนี้สู่สังคม

1.1.1.3 โดเมียร์ (Honore Daumier) เป็นศิลปินชาวฝรั่งเศสผู้มีความสามารถหลากหลาย เขามีทั้งทักษะด้านจิตรกรรม วาดภาพประกอบเรื่องในหนังสือพิมพ์และวาดการ์ตูน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวาดการ์ตูนการเมือง ซึ่งกลายเป็นอาชีพที่ทำให้คนรู้จักเขาเป็นจำนวนมาก ในปี ค.ศ. 1834 จากการวาดการ์ตูนวิจารณ์สถานการณ์ทางการเมือง ทำให้เขาถูกการเมืองเล่นงานชีวิตของเขาอย่างหนักหนาสาหัส ส่วนในฐานะจิตรกรนั้น โดเมียร์มักจะวาดภาพเกี่ยวกับการเสียดสีสังคม การวิจารณ์ข้อขัดแย้งระหว่างชนชั้นทางสังคม

1.1.1.4 แอนดรูว์ ไวเอท (Andrew Wyeth) อิทธิพลจากแอนดรูว์ ไวเอท การสร้างสรรค์งานจิตรกรรมบนผ้าใบ กล่าวได้ว่าเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์เพื่อแสดงออกถึงห่วงอาวมณ์ความรู้สึก การพลัดไหว อ่อนหวาน แสดงอารมณ์ผ่าน

ทางท่วงท่าและสีสันทันที่เลือกใช้ สร้างสรรค์ภาพเหมือนจริงที่ส่งผ่านอารมณ์ได้อย่างชัดเจน เป็นการหลอมรวมองค์ประกอบของภาพที่สื่อถึงอารมณ์ สุข ความเศร้า ความคิดถึงอาลัยอาวรณ์ ซึ่งสื่อออกมาจากตัวตนของศิลปินแสดงออกผ่านผลงาน

1.1.1.5 ชัคโคลส (Chuck Close) เป็นศิลปินในยุคโฟโต้เรียลลิสม์ (Photo Realism) ก่อนศตวรรษที่ 20 คือในช่วงศตวรรษที่ 19 นั้น วิวัฒนาการทางภาพถ่ายเจริญรุดหน้าควบคู่กันไปกับการศึกษาศิลปะ ทำให้ผลิตศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานทั้งในด้านจิตรกรรม หรือประติมากรรม ในแนวเหมือนจริงอย่างกว้างขวาง ศิลปินชัค โคลส ได้รับแรงบันดาลใจจากภาพถ่ายที่เน้นใบหน้าของคน ภาพเขียนที่มีขนาดใหญ่กว่าภาพถ่ายหลายเท่า ชัค โคลส ใช้เทคนิค Airbrush ความนุ่มนวลของภาพทำให้ภาพเขียนดูมีลักษณะเหมือนภาพถ่ายจริง ๆ

1.2 ศิลปะลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism art)
ศิลปะลัทธิอิมเพรสชันนิสม์เริ่มก่อตัวขึ้นจากศิลปินกลุ่มหนึ่งเริ่มมีแนวคิดที่จะหลีกเลี่ยงจากแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะแบบเดิม ๆ โดยมองว่างานศิลปะไม่จำเป็นจะต้องใกล้เคียงให้เรียบ ยึดถือความงามแบบกรีกและโรมัน การสร้างความสะท้อนใจและเลียนแบบธรรมชาติหรือเหตุการณ์ดังตาเห็นเหมือนที่ได้ปฏิบัติกันมาในยุคก่อน แต่ศิลปะควรแสดงถึงความประทับใจในเรื่องราวต่าง ๆ มากกว่า เพื่อให้ผู้ชมที่ได้รับรู้เกิดความประทับใจเหมือนกับที่ศิลปินรู้สึก จากการศึกษาคุณสมบัติของแสงทำให้ศิลปินอิมเพรสชันนิสม์เชื่อว่าแสงประกอบด้วยสีจำนวนมาก ดังนั้นศิลปินก็จะถ่ายทอดแสงในบรรยากาศนั้น ๆ ด้วยสีสันทันต่าง ๆ ตามสายตาและความรู้สึกของตน ในช่วงเวลานั้นศิลปะแนวอิมเพรสชันนิสม์ถือเป็นรูปแบบที่ใหม่มาก ประกอบกับศิลปินในขณะนั้นรู้สึกเบื่อหน่ายต่อหลักเกณฑ์ความงามตามแบบเดิม ซึ่งไม่มีความรู้สึกท้าทายอีกต่อไป ส่งผลให้ศิลปะลัทธินี้แพร่ขยายไปทั่วยุโรปอย่างรวดเร็ว (จิระพัฒน์พิตรปรีชา, 2547)

1.2.1 ศิลปินลัทธิอิมเพรสชันนิสม์

1.2.1.1 เดอกาส์ (Edgar Degas) ศิลปินชาวฝรั่งเศส ครอบครัวมีฐานะดี ในวัยเด็กนั้นเขาเรียนกฎหมายเพื่อตามใจพ่อ แต่ต่อมาเขาก็เลิกเรียนเพื่อไปศึกษาศิลปะอย่างเต็มที่ ทำให้มีทักษะทางศิลปะที่หลากหลาย ทั้งด้านจิตรกรรม ประติมากรรม งานพิมพ์ รวมถึงงานเขียนแบบ เขาเป็นศิลปินที่ชื่นชอบการ

วาดภาพนักเต้นบัลเลต์ การฝึกซ้อมระบำและภาพที่มีลักษณะเคลื่อนไหว จุดเด่นของเขาคือ การใช้เส้นและสีที่สามารถแสดงความรู้สึก จังหวะการเคลื่อนไหวของนักแสดงได้อย่างพลิ้วไหวอ่อนช้อย การจัดองค์ประกอบภาพที่สลับซับซ้อน ความละเอียดและความกลมกลืนในการจัดวางท่าทางคนให้สัมพันธ์กับสัดส่วนทางกายวิภาค (จรรยา อรัญยานาค, 2555)

1.2.1.2 ปีแยร์-โอกุสต์ เรอโนัวร์ (Pierre-Auguste Renoir) เป็นจิตรกรคนสำคัญหนึ่งในผู้สร้างศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ที่ให้ความสำคัญของการใช้สีสันทันอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าให้รายละเอียดที่เหมือนจริง เขาได้ชื่อว่าเป็นศิลปินผู้มีความสามารถมากมาย ผลงานของเขาสะท้อนชีวิตที่รื่นรมย์ของชาวปารีสในช่วงสามทศวรรษสุดท้ายของศตวรรษที่ 19 ได้อย่างโดดเด่น แม้ช่วงหลังเขาเป็นโรคไขข้ออักเสบที่ทำให้เขาเคลื่อนไหวลำบาก บางครั้งนิ้วมือเป็นอัมพาตขยับไม่ได้ แต่เขาก็ไม่ย่อท้อหาวิธีเขียนภาพจนได้ เรอโนัวร์เป็นศิลปินที่ได้รับการยกย่องและมีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่งของโลก

สรุป จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะลัทธิเรียลลิสม์และศิลปะลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ พบว่าแนวความคิดหลักของศิลปะทั้งสองลัทธินี้มุ่งเน้นไปในทิศทางของการสะท้อนความเป็นจริงในสังคม หรือตามที่ดวงตาของศิลปินมองเห็นอย่างตรงไปตรงมา ต่างกันเพียงรูปแบบของผลงานที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ออกมา ซึ่งรูปแบบของศิลปะลัทธิอิมเพรสชันนิสม์นั้นมีความแปลกใหม่มากกว่า โดยการศึกษาเรื่องแสง เชื่อว่าในแสงและเงานั้นประกอบด้วยสีต่าง ๆ มากมาย ด้วยหลักการนี้เองศิลปินในลัทธินี้จึงมักจะไม่ใช่สีดำในการสร้างสรรค์ผลงาน แต่ใช้สีที่มีความสด สะดุดตา มากกว่างานในรูปแบบของศิลปะลัทธิเรียลลิสม์

ในเรื่องของแนวความคิด ศิลปินทั้งสองลัทธิยังคงให้ความสำคัญไปในทิศทางเดียวกันทั้งเรื่องการสะท้อนความเป็นจริงในสังคมหรือสภาพแวดล้อม รวมไปถึงสภาพสังคมที่โหดร้าย การค้าประเวณี การกดขี่ทางสังคม การแบ่งชนชั้น หรือแม้กระทั่งทิวทัศน์ทุ่งหญ้าที่สวยงาม เป็นต้น อีกทั้งแสดงให้เห็นว่าแม้ศิลปินมีฐานะยากจนหรือร่ำรวยหรืออยู่ต่างลัทธิรวมทั้งยุคสมัย แต่ศิลปินยังคงมีจุดร่วมความคิดที่คล้ายกัน นั่นคือ สะท้อนภาพผลงานออกมาอย่างซื่อตรงและแสดงความเป็นจริงให้เห็นผ่านดวงตาของศิลปินลงสู่ผลงานทางจิตรกรรม

จากการศึกษาข้อมูลของทั้งสองลัทธิศิลปะนี้ผู้วิจัยได้เห็นถึง แนวความคิดร่วมที่ตรงกันและได้นำมาปรับใช้กับแนวความคิดของผู้วิจัยเอง ในส่วนของแนวคิดนั้นผู้วิจัยต้องการแสดงออกถึง ความรักความอบอุ่นภายในครอบครัวและในส่วนถัดมาคือการนำเสนอสภาพความเป็นอยู่ หรือวิถีชีวิตของบุคคลภายในครอบครัว สะท้อนสภาพความเป็นจริงจากเครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินชีวิต ส่วนรูปแบบการสร้างสรรคผลงานของผู้วิจัยไม่มุ่งเน้นไปในแนวทางของศิลปะลัทธิใดลัทธิหนึ่งโดยตรง แต่เลือกเอาข้อดีและทักษะจากศิลปินในลัทธิอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยเห็นชอบ มาปรับใช้และพัฒนาตัวผลงานให้มีความเป็นสมัยใหม่และเฉพาะตัวมากกว่า

2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์จิตรกรรมบนผ้าใบ

2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic theory)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) แบ่งจิตออกเป็น 3 ระดับ

2.1.1 จิตสำนึก (Conscious mind) เป็นสภาพที่เรารู้ตัวว่าคือใคร อยู่ที่ไหนต้องการอะไร หรือกำลังรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งใด เมื่อแสดงพฤติกรรมอะไรออกไปก็แสดงออกไปตามหลักเหตุและผล แสดงตาม แรงผลักดันจากภายนอก สอดคล้องกับหลักแห่งความเป็นจริง

2.1.2 จิตกึ่งสำนึก (Preconscious mind) เป็นจิตที่เก็บสะสมข้อมูลประสบการณ์ไว้มากมาย มีได้รู้ตัวในขณะนั้น แต่พร้อมดึงออกมาใช้ให้อยู่ในระดับจิตสำนึก เช่น เดินสวนกับคนรู้จัก เดินผ่านเลยมาแล้วนึกขึ้นได้รีบกลับไปทักทายใหม่ เป็นต้น และอาจถือได้ว่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เก็บไว้ในรูปของความจำเป็นส่วนหนึ่งของจิตกึ่งสำนึกด้วย เช่น ความขมขื่นในอดีต ถ้าไม่คิดถึงก็รู้สึกอะไร แต่ถ้านึกทบทวนเหตุการณ์ที่ไร้ทำให้เศร้าได้ทุกครั้ง เป็นต้น

2.1.3 จิตไร้สำนึก (Unconscious mind) เป็นส่วนของพฤติกรรมภายในที่ผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้ตัวเลย อาจเนื่องมาจากผู้ป่วยพยายามเก็บกดไว้ เช่น อิจฉาน้องเกลียดแม่อยากทำร้ายพ่อ ซึ่งเป็นความต้องการที่สังคมไม่ยอมรับ หากแสดงออกไปมักถูกลงโทษ ดังนั้นจึงต้องเก็บกดไว้ หรือพยายามที่จะลืม ในที่สุดดูเหมือนลืมได้ แต่ที่จริงไม่ได้หายไปไหนยังมีอยู่ในสภาพจิตไร้สำนึกยังอาจเป็นเรื่องของอิด (id) ซึ่งมีอยู่ในตัวเรา เป็นพลังที่ผลักดันให้เราแสดงพฤติกรรมตามหลัก

แห่งความพอใจ แต่สิ่งนั้นถูกกดหรือข่มไว้จนถอยร่นไปอยู่ในสภาพที่เราไม่รู้ตัว

นอกจากนี้ ฟรอยด์ได้ศึกษาถึงโครงสร้างทางจิตพบว่าสามารถแบ่งองค์ประกอบของพลังจิต (Psychic energy) เป็น 3 ส่วน คือ id, ego และ superego ซึ่งเป็นแรงขับให้กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. อิด (Id) หมายถึง ดันหาหรือความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็นสิ่งที่ยังไม่ได้ขัดเกลา ซึ่งทำให้มนุษย์ทำทุกอย่างเพื่อความพึงพอใจของตนเองหรือทำตามหลักของความพอใจ (Pleasure principle) เปรียบเหมือนสันดานดิบของ มนุษย์ ซึ่งแบ่งออกเป็น สัญชาตญาณแห่งการมีชีวิต (Life instinct) และสัญชาตญาณแห่งความตาย (Death instinct)

2. อีโก้ (Ego) หมายถึง ส่วนที่ควบคุมพฤติกรรมที่เกิดจากความต้องการของ id โดยอาศัยกฎเกณฑ์ ทางสังคม และหลักแห่งความจริง (Reality principle) มาช่วยในการตัดสินใจ ไม่ใช่แสดงออกตามความพอใจของตนแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องคิดแสดงออกอย่างมีเหตุผลด้วย นั่นคือบุคคลจะแสดงพฤติกรรมโดยมีเหตุและผลที่เหมาะสมกับกาลเทศะ ในสังคมจึงเป็นบุคลิกภาพที่ได้รับการยอมรับมากในสังคม

3. ซุปเปอร์อีโก้ (Superego) หมายถึง มโนธรรมหรือจิตส่วนที่ได้รับการพัฒนาจากประสบการณ์ การอบรมสั่งสอน โดยอาศัยหลักของศีลธรรมจรรยา ขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมต่าง ๆ ใน สังคมนั้น superego จะเป็นตัวบังคับและควบคุมความคิดให้แสดงออกในลักษณะที่เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยยึดหลักค่านิยมของสังคม (Value principle) ที่ตัดสินว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีในสังคม

สรุป อิทธิพลจากซิกมันด์ ฟรอยด์ สู่การสร้างสรรคงานจิตรกรรมบนผ้าใบ จากหลักการของฟรอยด์นั้น ส่วนใหญ่นั้นจะมุ่งเน้นไปในส่วนของการทำความเข้าใจกับระบบความคิด เรื่องของจิตใต้สำนึก ที่เป็นสัญชาตญาณที่ติดตัวเรามาแต่เกิด ความทรงจำในวัยเด็ก ส่งผลต่อการระบบความคิด และการแสดงออกของพฤติกรรมที่แสดงในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยทฤษฎีดังกล่าวมีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยสามารถจัดลำดับและหาความเป็นเหตุเป็นผลของระบบความคิดได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. ความเป็นมาของครอบครัว (ชาวของ จังหวัดจันทบุรี)

3.1 จังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดทางชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย มีเนื้อที่ 6,388 ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิประเทศประกอบไปด้วยป่าไม้ ภูเขา ที่ราบสูง ที่ราบลุ่มน้ำ และที่ราบชายฝั่งทะเล อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 238 กิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดจันทบุรีอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัด โดยอาชีพที่ประชากรในจังหวัดนิยมประกอบอาชีพมากที่สุดคือเกษตรกรรมและประมง และศาสนาที่มีการนับถือมากที่สุดในจังหวัดคือศาสนาพุทธ

3.2 ชาวของ เป็นชนเผ่าโบราณอีกเผ่าหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ ออสโตร-เอเชียติก ตระกูล มอญ-เขมร มีภาษาพูดของตนเองคือ ภาษาของ แต่ไม่มีภาษาเขียน นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรมประเพณีเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่า ซึ่งอาจมีมาแต่ก่อนสมัยสุโขทัยสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เช่น การใช้ต้นคลุ้มมาจักสานสมุก ขนาง เสวียน มีประเพณีผีโพง ผีหึ่ง ทำมาหากินด้วยการหาของป่า ล่าสัตว์ ทำไร่ ทำนา และปลูกต้นกระวาน ซึ่งชาวอินเดียและอาหรับชอบมาก

4. องค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

4.1 องค์ประกอบศิลป์ (Composition) ประกอบขึ้นจากหลากหลายที่มา แต่มีส่วนสำคัญเพียง 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่งมาจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ ต้องรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสไม่ว่าส่วนใดก็ส่วนหนึ่ง (รูปทรง) ส่วนที่สอง คือองค์ประกอบนามธรรม (เนื้อหา) ผู้วิจัยจะนำเสนอในด้านเนื้อหา เป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน

4.2 ทิศนาตา (Visual elements) หมายถึง ธาตุแห่งการมองเห็นหรือส่วนประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญในงานศิลปะหรือทัศนศิลป์ ได้แก่ จุด เส้น สี แสงเงา รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว เป็นต้น ซึ่งเราสามารถนำส่วนประกอบแต่ละอย่างมาสร้างเป็นงานศิลปะได้ในหลายรูปแบบ ซึ่งให้ความรู้สึกในการมองเห็นที่แตกต่างกันไป

องค์ประกอบศิลป์และทัศนธาตุเป็นส่วนที่ส่งเสริมให้ผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะมีหลักการ เช่น การใช้เส้น สี แสง เงาและพื้นผิวในการสร้างบรรยากาศของผลงาน โดยผู้วิจัยได้ยึดและปรับใช้หลักการทางศิลปะเพื่อเป็นส่วนส่งเสริมให้กับผลงานมีคุณค่าในด้าน

ของความงามและสุนทรียภาพในผลงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักการต่าง ๆ ที่ปรากฏล้วนเคยเกิดขึ้นมาแล้วตามลัทธิศิลปะต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างและมีเอกลักษณ์รูปแบบเป็นของตนเอง (ชูลัดนิ่มเสมอ, 2538)

5. สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

“จันทบุรี : จากห้วงคำนึงถึงบ้านสูงงานจิตรกรรมบนผ้าใบ” คือ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และห้วงคำนึงถึงบ้าน โดยแสดงออกผ่านทัศนธาตุออกมาเป็นภาพเหมือนบุคคลที่คุ้นเคยในวัยเด็ก และเป็นบุคคลในครอบครัวที่เรามักจะนึกถึงในอิริยาบถที่พบเห็นจนคุ้นเคย ทั้งการใช้ชีวิตเกษตรกรรมและวิถีชีวิตพื้นบ้าน

ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยเลือกนำเสนอผลงานในรูปแบบของผลงานจิตรกรรมสองมิติ ที่มีขึ้นมายาวนานตั้งแต่สมัยที่มนุษย์ยังไม่รู้จักการใช้ภาษา หรือคิดค้นตัวอักษรเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ในยุคนั้นศิลปะเป็นตัวช่วยสำคัญในการแสดงความต้องการของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี ผลงานศิลปะทุกชิ้นนั้นล้วนคุณค่าในตัวของมันเอง คุณค่าจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการทำงานและความคิดของศิลปิน และยังมีตัวแปรอื่นอีก อาทิเช่น ช่วงเวลาและยุคสมัยที่สร้างผลงาน กล่าวคือศิลปินที่สร้างผลงานได้เสียชีวิตลงไปแล้ว หรือ เรื่องราวทางศาสนา การเมือง สังคม การเสียสละ การแบ่งแยกชนชั้น โสเภณี ความรัก เสรีภาพ ฯลฯ แม้กระทั่งภาพวาดดอกไม้ในแจกัน ก็มีคุณค่ามากมาย ขึ้นอยู่กับการใช้วิจารณญาณของผู้ที่เข้าชมและเข้าใจถึงวิถีชีวิต และความต้องการแสดงออกทางด้านเนื้อหาของศิลปิน

วิธีการศึกษา

1. การเก็บข้อมูล

ศึกษาวิถีชีวิตของบุคคลในครอบครัว ด้วยผู้วิจัยเติบโตขึ้นจากครอบครัวของชาวสวนผลไม้ ที่มีอาชีพหลักคือการทำเกษตรกรรม ทำให้การใช้ชีวิตส่วนใหญ่ตั้งแต่วัยเด็กนั้นอยู่ภายในพื้นที่ทำการเกษตรกรรมที่รายล้อมไปด้วยต้นผลไม้ นานาพันธุ์ และได้รับการถ่ายทอดความรู้ การสร้างเสริมประสบการณ์ที่ถูกรับมาเฉพาะจากครอบครัวและเรียนรู้หลักการการทำเกษตรกรรมจากครอบครัวที่ส่งต่อรุ่นสู่รุ่น

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.1 การเลือกวัสดุ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมพื้นผิวของผลงานจิตรกรรมนิยมใช้ผ้าใบ (Canvas) เป็นพื้นฐาน สำหรับผู้วิจัยใช้ผ้าใบซึ่งเฟรมเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าซึ่งมีขนาดแตกต่างกันในแต่ละผลงาน การใช้สีบนผ้าใบค่อนข้างมีความหลากหลายและเป็นอิสระ โดยเลือกใช้สีน้ำมันบนผ้าใบ (Oil on canvas)

2.2 การทำภาพต้นแบบ (Sketch) ในขั้นตอนการร่างภาพต้นแบบนั้น สำหรับผู้วิจัยเป็นการถ่ายทอดภาพที่อยู่ในหัวที่มีสถานะเป็นเพียงความรู้สึกนามธรรมให้ออกมาเป็นรูปธรรมให้ได้ โดยใช้สื่อมีเดียเป็นส่วนช่วยในการจัดองค์ประกอบภาพ ความสมจริง สี สัน บรรยากาศภายในภาพ ให้ผลงานนั้นออกมาสมจริงและใกล้เคียงกับภาพที่จินตนาการไว้

2.3 อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ จานสี, สื่อผสมสีน้ำมัน, พู่กัน, น้ำมันสน, เกรียง, อุปกรณ์ดัดเฟรม, สีน้ำมันและผ้าใบ

3. วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 เตรียมเฟรมไม้ และผ้าใบตามขนาดที่กำหนด โดยใช้อุปกรณ์ดัดเฟรมและผ้าใบทำการขึงผ้าใบและเฟรมเข้าด้วยกัน ให้มีความตึงพอสมควร และไม่ควรหย่อนมากเกินไปเนื่องจากจะทำให้เวลาที่ระบายสีนั้นจะควบคุมพู่กันได้ยาก

3.2 ทำการลงสีรองพื้น หลังจากทำการดัดเฟรมยึดเข้ากับผ้าใบเรียบร้อยแล้วประมาณสองถึงสามรอบ

3.3 ร่างภาพด้วยดินสอ ปากกาหรือสีที่เข้มกว่าสีรองพื้น

3.4 ลงสีชั้นที่ 1 เป็นการสร้างค่าน้ำหนักโดยรวมให้กับผลงาน

3.5 ลงสีชั้นที่ 2 เป็นการสร้างค่าน้ำหนักทั้งหมดภายในภาพให้ชัดเจนและเด่นชัดมากขึ้น

3.6 ขั้นตอนสุดท้าย เป็นการสร้างบรรยากาศให้กับภาพ โดยการสร้างพื้นหลังให้กับผลงานกำหนดค่าความเข้มของแสงเงาและความสดใสของเนื้อสีภาพในภาพ

ภาพที่ 1 เฟรมผ้าใบ
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2563

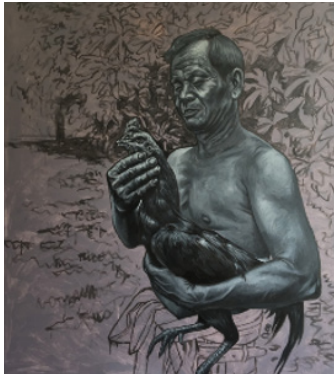
ภาพที่ 2 การลงสีรองพื้นเฟรมผ้าใบ
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2563

ภาพที่ 3 การร่างภาพ
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2563

ภาพที่ 4 การลงสีชั้นที่ 1
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2563

ภาพที่ 5 การลงสีขั้นที่ 2
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2563

ภาพที่ 6 ภาพสมบูรณ์
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2563

ผลการศึกษา

1. การพัฒนาผลงานช่วงที่ 1 ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องของคนในสังคมไทย วัฒนธรรมความเป็นไทย และการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีผลโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม และการวิวัฒนาการของวัฒนธรรมและในรูปแบบของตัวผลงานในช่วงที่ 1 นี้ผู้วิจัยเริ่มต้นทดลองไม่สร้างบรรยากาศภายในภาพเพื่อให้การใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ภายในผลงานแสดง ความหมายของตัวสัญลักษณ์นั้น ๆ ออกมาให้ได้มากที่สุด โดยไม่นำเอาความกลมกลืนของบรรยากาศมาใช้ หรือนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานน้อยที่สุด

อภิปรายการสร้างสรรค์ (ภาพที่ 7) การทดลองค้นหาอัตลักษณ์ของคนไทย ที่อยู่ในชนชั้นกลาง โดยเริ่มจากความพื้นฐาน คือเสื้อผ้าเครื่องแต่งการที่สื่อถึงความเป็นไทย อุปนิสัยและกิจวัตรประจำวัน อาทิ การกินดื่ม สังสรรค์

อภิปรายการสร้างสรรค์ (ภาพที่ 8) เริ่มนำสัญลักษณ์มาใช้ในการช่วยสื่อความหมายให้กับผลงานมากขึ้น โดยเลือกใช้สัญลักษณ์ที่มีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนไทย ในผลงานชิ้นนี้ ผู้วิจัยให้ความสนใจไปที่ผู้คนในสังคมไทย ที่มีอาชีพเกษตรกรรม และบทบาทของระบบทุนนิยมที่มีผลโดยตรงกับผู้คนกลุ่มนี้ ประหนึ่งว่าปากท้องของผู้คนกลุ่มนี้ ถูกจำกัดอยู่ในกรอบของความเป็นทุนนิยม จึงมีผลโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 7 ชื่อผลงาน Culture evolution1
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2560

ภาพที่ 8 ชื่อผลงาน Culture evolution2
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2560

ภาพที่ 9 ชื่อผลงานความงามของสตรีเพศ 3
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2560

ภาพที่ 10 ชื่อผลงานความงามของสตรีเพศ 4
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2560

2. การพัฒนาผลงานช่วงที่ 2 ผลงานของผู้วิจัยในช่วงนี้เป็นการทดลองหาคำตอบเกี่ยวกับคุณค่าของความงามทั้งภายนอกและภายในสรีระร่างกายของสตรีเพศ ที่มีสาระในด้านความเชื่อตามขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม หลักความคิดของผู้คนในปัจจุบัน และอดีต

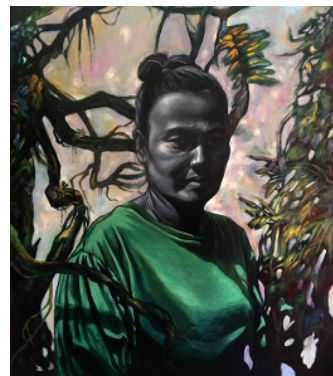
อภิปรายการสร้างสรรค์ (ภาพที่ 9) ต่อมาในผลงานชิ้นนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ และองค์ประกอบภาพภาพทั้งหมด โดยเน้นการเขียนสรีระทางร่างกายของสตรีเพศ และสัญลักษณ์บางอย่างอาทิเช่น ดอกไม้ ที่ผู้วิจัยหยิบยกมาสร้างสรรค์เพื่อต้องการจะสื่อถึงว่า ไม่ดีสิ่งใดคงอยู่ไปได้ตลอดกาล เหมือนอย่างดอกไม้ที่ไม่ว่าจะสวยงามเพียงใดก็ต้องย่อมเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา ทั้งนี้ก็เพื่อให้การสื่อความหมายของภาพเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวคิด

อภิปรายการสร้างสรรค์ (ภาพที่ 10) เป็นผลงานชิ้นสุดท้ายของการทดลองศึกษาในช่วงที่ 2 ผู้วิจัยยังคงให้ความสนใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องเดิมจากผลงาน ความงามของสตรีเพศ 3 เพียงแต่ได้ปรับเปลี่ยนมุมมอง และทำการจัดองค์ประกอบภาพให้ แล้วได้เพิ่มเติมในส่วนของสัญลักษณ์บางอย่างที่ช่วยสื่อให้เห็นถึงความไม่คงทน เช่น ประตูลูกเหล็กหรือดอกไม้ ที่ย่อมเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา หากไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ เป็นต้น

3. การพัฒนาผลงานช่วงที่ 3 ผู้วิจัยได้เริ่มตกตะกอนความคิด ผู้วิจัยจึงสามารถรับรู้ได้ว่าตนเองให้ความสำคัญและชื่นชอบในเรื่องราวของบุคคลไม่ว่าจะเป็นบริบทใดก็ตาม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการนี้มาใช้ในผลงานของผู้วิจัยเอง นั่นคือเรื่องราวของความคิดถึง และได้เริ่มทำการทดลองในเรื่องนี้เพื่อต่อยอดเป็นศิลปินพันธ์ต่อไป

ภาพที่ 11 ชื่อผลงานกลิ่นอายความอบอุ่น
ของครอบครัว 3
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2561

ภาพที่ 12 ชื่อผลงานกลิ่นอายความอบอุ่น
ของครอบครัว 4
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2561

ภาพที่ 13 ชื่อผลงานพ่อ
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2562

ภาพที่ 14 ชื่อผลงานแม่
โดย ผู้วิจัย, พ.ศ.2562

4. การพัฒนาผลงานช่วงที่ 4 คือ ผลงานศิลปะนิพนธ์ ภายใต้หัวข้อ “จันทบุรี: จากห้วงคำนึงถึงบ้านสู่งานจิตรกรรมบนผ้าใบ”

อภิปรายการสร้างสรรค์ (ภาพที่ 13) บุคคลต่อมาที่ผู้วิจัยกล่าวถึงก็คือ พ่อ พ่อเป็นบุคคลที่ได้รับอิทธิพลและแบบอย่างมาจากตา ตาได้ถ่ายทอดการดำเนินชีวิตมาสู่พ่อที่เป็นรุ่นลูก โดยให้พ่อรับช่วงต่อการทำสวน ผู้วิจัยได้มองเห็นภาพที่พ่อแบกอุปกรณ์ในการทำเกษตรเพื่อไปดูแลพืชพรรณ ต้นไม้ในสวนอยู่เป็นประจำ ซึ่งเป็นภาพคุ้นชินที่ผู้วิจัยได้เห็นตั้งแต่เด็กจนโต

อภิปรายการสร้างสรรค์ (ภาพที่ 14) บุคคลต่อมาที่ผู้วิจัยกล่าวถึง คือ แม่ แม่คือเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในครอบครัว โดยเฉพาะตัวของผู้วิจัยเอง แม่ดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเรียบง่าย เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับตัวผู้วิจัย และผู้วิจัยจึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและเป็นแนวคิดในการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย

อภิปรายผล

“จันทบุรี : จากห้วงคำนึงถึงบ้านสู่งานจิตรกรรมบนผ้าใบ” คือ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และห้วงคำนึงถึงบ้าน ซึ่งอยู่ในความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของผู้วิจนันจากอดีตไม่ว่าเวลาจะผ่านมายาวนานแค่ไหนก็ยังสามารถสะท้อนออกมาหรือหวนคำนึงถึงเสมอและถ่ายทอดผ่านทัศนธาตุออกมาเป็นภาพเหมือนบุคคลที่คุ้นเคยในวัยเด็กและเป็นบุคคลในครอบครัวที่เรามักจะนึกถึงในอิริยาบถ

ที่พบเห็นจนเคยชิน ทั้งการใช้ชีวิตแบบเกษตรกรในสวนหรือวิถีชีวิตต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมของผู้วิจนันได้ถ่ายทอดความรู้สึกที่เป็นนามธรรมออกมาสู่ความเป็นรูปธรรม ผู้วิจนันเริ่มจากการกลั่นกรองความรู้สึกและความผูกพันที่มีต่อบ้านและคนในครอบครัวออกมา จากนั้นผู้วิจนันตั้งคำถามกับตนเองว่าความรู้สึกเหล่านี้มาจากที่ไหนและมีสิ่งใดเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงผลักดัน ผู้วิจนันจึงนำทฤษฎีของ ชิกมันด์ ฟรอยด์ มาใช้เพื่อวิเคราะห์ให้เข้าใจระบบความคิดของตน และถ่ายทอดออกมาสู่ผลงานเป็นรูปธรรมได้อย่างตรงตามความคิด

นอกจากนี้ส่วนสำคัญคือการศึกษาผลงานของศิลปินในยุคอิมเพรสชันนิสม์และเรียลลิสม์ดึก ที่มีการใช้แนวความคิดสอดคล้องกับงานของผู้วิจนัน โดยส่วนใหญ่ศิลปินเหล่านี้ได้ถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากชีวิตที่ผ่านมา รวมถึงเหตุการณ์ที่ประสบในขณะนั้นออกมาเป็นรูปแบบของผลงาน เหมือนการบันทึกข้อความเหตุการณ์สำคัญในหนังสือเพียงแค่เปลี่ยนวิธีการถ่ายทอดเรื่องราวเป็นภาพวาด ซึ่งการสร้างสรรค์งานศิลปะในยุคแรกเริ่มนั้นเกิดจากการต้องการบันทึกเรื่องราวเช่นเดียวกันกับสมัยที่มีการใช้ตัวอักษร มนุษย์จึงใช้ภาพวาดเป็นตัวแทนและสัญลักษณ์ในการบอกเล่าเรื่องราว เช่นเดียวกับงานของผู้วิจนันที่ต้องการบันทึกเรื่องราวความรู้สึกรัก คิดถึง ห่วงหาอาลัย รวมถึงความผูกพันที่มีต่อคนในครอบครัวออกมาสู่ภาพวาด เพราะเมื่อเวลาผ่านไปความรู้สึกเหล่านั้นอาจหายไปด้วยสิ่งเข้าหรือความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในชีวิต แต่การที่ผู้วิจนันได้สร้างความรู้สึกนึกคิด

เหล่านั้นออกมาเป็นรูปแบบงานศิลปะ จึงเหมือนเป็นการบันทึก และเก็บรักษามันไว้ไม่ให้สูญหายไป

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยดังกล่าวมีข้อจำกัดด้านการนำงานเชิงวิชาการ มาใช้ในการวิเคราะห์ เนื่องจากการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย เกิดจากอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นรูปแบบนามธรรม ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาในเชิงวิชาการได้เท่าที่ควร หลังจากทำการวิจัยดังกล่าว จึงพบว่าควรนำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับด้าน จิตวิทยาในแขนงอื่นมาใช้วิเคราะห์อารมณ์และความรู้สึกที่ ถ่ายทอดออกมาเป็นรูปแบบผลงานเพื่อให้ข้อมูลที่ละเอียดและ ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น จิตวิทยาสังคม (Social psychology)

จิตวิทยาสังคม คือการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์ที่ว่าด้วย เรื่องของผู้คนคิดอย่างไรเกี่ยวกับผู้อื่น ผู้คนมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างไร และผู้คนมีอิทธิพลต่อกันและกันอย่างไรบ้าง รวมถึง การศึกษาเรื่องความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม ความคิดเห็นภาพลักษณ์ และเรื่องอื่น ๆ ทางด้านพฤติกรรมของผู้คน ซึ่งสามารถนำเสนอ ผลงานทางจิตรกรรมของผู้วิจัยได้โดยวิเคราะห์ภายใต้หัวข้อ 3 หัวข้อใหญ่ของจิตวิทยาสังคม คือ 1. การนึกคิดเกี่ยวกับผู้อื่น 2. การมีอิทธิพลต่อผู้อื่น 3. ความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดย 3 หัวข้อดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของผู้วิจัยที่มีต่อ คนรอบข้างและครอบครัว โดยสามารถเป็นเครื่องมือช่วยในการ วิเคราะห์งานวิจัยให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2558). *ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก 3: ศิลปะในคริสต์ศตวรรษที่ 18 และ 19* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2547). *109 มองพิศ มองผ่าน งานศิลป์ Pass-Words*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2552). *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2555). *การเปลี่ยนผ่านของเวลา แสง สี สู่จิตรกรรมนามธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัย แห่งชาติ.
- จรวงศ์ อรรถนิษยา. (2555). *ประวัติศาสตร์ศิลปะ*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ชลูด นิ่มเสมอ. (2553). *องค์ประกอบของศิลปะ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- นรินทร์ รัตนจันทร์. (2555). *ศิลปะตะวันตกศตวรรษที่ 19*. กรุงเทพฯ.
- พิบูล ไวจิตรกรรม. (2559). *ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก ฉบับนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. (2549). *ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก ฉบับสมบูรณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วาดศิลป์.
- ดร.วิชราภรณ์ บุญญศิริวัฒน์. (2560). *บทความจากสารคดีทางวิทยุรายการจิตวิทยาเพื่อคุณ*. สืบค้นจาก: <https://smarterlifeby psychology.com>